

Пшеницу овогодишњег рода у Србији захватило је гљивично обољење чија последица је превише деоксиниваленола (ДОН), супстанце из групе микотоксина.

Сељак из Сибача у Срему Драгиша Гујић се јавно, у емисији "Пољоприведно добро" Радија Нови Сад, пожалио да никако не може да прода пшеницу летошњег рода јер, како тврди, чим потенцијални купац погледа робу, одмахне руком и жали се на очајно слаб квалитет. Ратар истиче да је правовремено уочио паразите који су "напали" поља са пшеницом, два пута је прскао заштитним препаратима, хтео је и трећи пут, али су му стручњаци рекли да је узалудно.

Драгиша није једини пољопривредник кога је задесила крупна недаћа - напротив, иста невоља мучи велику већину овдашњих паора. Како су за 021 појаснили у Министарству пољопривреде, шумарства и водопривреде, влага и лоши временски услови допринели су присуству овог проблема.

"Стручне прогнозне службе су пратиле дешавања, а Министарство је након добијања информација предузело широки спектар активности у посебним приликама. Присуство ДОН токсина је евидентирано у одређеном броју узорака и начињено је више корака који у овом тренутку дају резултате - велики број састанака са произвођачима и складиштарима, инспекцијски надзор и комуникација са струком. У сарадњи са произвођачима брашна, великим трговинским ланцима и корисницима брашна као сировине у производњи (пекаре, кондитори) појачано се прати ситуација, са циљем да потрошач буде безбедан. Чињеница је да до сада није регистрован ниједан проблем од стране крајњег потрошача", наводе за 021 у Министарству пољопривреде.

Ипак, сем паора и Министарства, нико од стручњака у области технологије прераде и агрономије није желео да о овом проблему јавно говори. Сви до једног потврдили су за 021 да знају за постојање проблема у квалитету пшенице, али без давања званичне изјаве - неки су чак напоменули да постоји консензус струке да се о овој теми ћути јер је држава на прагу решавања проблема.

Незванично, разлог ћутања међу стручњацима је тај што се гајила нада да ће се зараза некако зауставити. Испоставило се да је нада била узалудна, али и да јавност до сада није уопште обавештена о невољи која је задесила српску пољопривреду и прехранбену индустрију.

У Министарству пољопривреде за 021 напомињу да се ситуација и даље прати, те да су предузете и да се спроводе мере према плановима и процедурама који потврђују систем безбедности хране.

Подсетимо, већ крајем маја на пољима је примећен патоген из породице фузаријума, што је последице необично дугог сушног периода. После зиме са минимално влаге, током марта и априла кише није било "ни за лек", да би у мају падала готово свакодневно.

Овакви временски услови су идеални за појаву патогена, што се и догодило, овога пута из породице фузаријума. Видело се по жутој боји на пољима пшенице и веома малим, незрелим зрнима. Последице су мала хектолитарска тежина и слаб квалитет.

Ствари се ту нису зауставиле. Патоген је даље нагризао усев и појавиле су се гљивице, које луче превише деоксиниваленола, отрова из породице микотоксина. Реч је слабијем отрову који није канцероген, чија допуштена количина је 1250 милиграма на килограм пшенице, односно 500 милиграма у килограму пекарских производа.

Није спорно да већина пшенице у силосима садржи више ДОН-а од допуштене количине, али нема прецизног податка који обим рода је загађен. Млинари поодавно имају муку да нађу здраву робу и прибојавају се да је реч о огромној количини, чак четири петине рода.

(021.рс)